

stor Værdi, som vel ikke nøje kan angives, fordi det maa anses for umuligt i Koloni-erne at finde Vurderingsmænd med saadan teknisk Indsigt, at de vilde kunne afgive en tilforladelig Taksation; men en Forestilling om Værdien kan hentes fra, at der til dens første Anlæg og den efter Kampagnen 1878 foretagne betydelige Forbedring (alle senere udførte Vedligeholdelses- og Forbedringsarbejder altsaa ikke medregnede) er anvendt over $2\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Fabrikken, der tjener Statskassen til Pant for de i Henhold til Lov 25de Februar 1876 ydede Laan af i alt 1,414,784 Kr. 57 Ø., hvortil kommer Rentereftancer af i alt 582,696 Kr. 59 Ø., vilde selvfølgelig ved i Selskabets Besiddelse at henstaa ganske ubenyttet, sandsynligvis i en Aarække, efterhaanden tabe mere og mere i Værdi, og da der ikke er mindste Udbygning til, at den overhovedet skulde kunne finde en privat Køber, endstige til en Pris, der blot tilnærmelsesvis svarede til dens virkelige Værdi eller selv blot til Statskassens deri prioriterede Fordring, og det som bemærket er overmaade tvivlsomt, om Selskabet selv vilde kunne tilvejebringe Midlerne til paa ny at sætte den i Virksomhed, vilde den sandsynlige Følge af dens Standsning blive en Tilintetgørelse af omtrent hele Værdien.

Ogsaa middelbart vilde selv blot et enkelt Aars Standsning medføre Tilintetgørelsen af store Værdier og drage vidtgaaende Følger efter sig. Den Hensigt, hvori det betydelige Statslaan bevilgedes ved Loven af 25de Februar 1876, at hve Sukkerdyrkingen paa St. Croix en væsentlig Støtte, maa utvivlsomt siges at være naaet i ikke ringe Grad ved Fællessukkerfogeriet, om end Forventningerne om dets Gvne til at forrente den meget store Anlægs kapital ere blevne stufede. Naar de fire sidste Aars lave Sukkerpriser ikke have medført nogen Formindstelse af det Areal, der er i Sukkerdyrking paa St. Croix, har Fællessukkerfogeriet utvivlsomt en ikke ringe Andel deri, ikke blot derved, at det har gjort det muligt for et større Antal Plantager (hvoriblandt de Staten tilhørende), der enten ganske manglede Sukkerværker eller vare utilstrækkelig forsynede dermed, at opretholde Sukkerdyrkingen, som ellers maatte have standset af Mangel paa Kapital til at opføre eller forny de fornødne Værker, men ogsaa ved i forholdsvist stort Omfang at have fremaldt Sukkerdyrking paa smaa Jordlodder, som ere enten købte eller lejede af Personer af Arbejdsklassen. I hvilken Grad denne ogsaa for de almindelige sociale Tilstande

vigtige Form af Sukkerdyrking, der kun er mulig, naar selve Sukkerrørene kunne afhændes, har udviklet sig i Ly af Fællessukkerfogeriet, vil fremgaa af følgende Talangivelser. I Fællessukkerfogeriets første Kampagner leveredes af flige Parcellister (Squatters) kun omtrent $\frac{1}{2}$ Million Pfd. Rør aarlig, men i Kampagnen 1887 leveredes der af saadanne over 19 Millioner Pfd., der er mere end en Femtedel af hele Fabrikens Forbrug, og efter den almindelige Gennemsnitsberegning svarer til 1,100 Acres eller 800 Tdr. Land i Sukkerdyrking, og der er ved denne stærke Udvikling af det mindre Landbrug særligt at mærke, at Udviklingen netop har været stærkest under Sukkerkrisen; i 1883 (Aaret for det stærke Prisfald) leveredes der af Parcellister endnu kun 3 Millioner Pfd. Rør, men i 1884 13 Millioner, som i de følgende Aar efterhaanden steg til de nævnte 19 Millioner i 1887. Uden Fællessukkerfogeriet er denne Sukkerdyrking umulig, og en selv kun midlertidig Standsning af Fogeriet vilde tilintetgøre den og spilde den deri anvendte Kapital, da Parcellisterne vilde mangle Gvne til at afvente en Genoptagelse af Fogeriets Virksomhed.

Af de til Fællessukkerfogeriets Opland hørende egentlige Plantager er der 8 med en Rørleverance i 1886 af 20 Millioner Pfd. Rør, som ganske mangle Sukkerværker — deriblandt den Staten tilhørende Work and Rest med 6 Millioner Pfd. Rør. Flere andre Plantager have kun mere eller mindre mangelfulde Værker.

Af samtlige her anførte Grunde maatte Finansministeriet, efter at Aktieselskabets Bestyrelse havde afgivet den ovennævnte Erklæring om ikke at ville fortsætte Fabrikens Drift i 1888, anse sig forpligtet til at gribe ind for at hindre en saadan Standsning, og da den stærkt fremrykkede Tid gjorde det nødvendigt, at der handleedes hurtigt, for at Forberedelserne til næste Kampagne kunde træffes, havde der intet andet virksomt Middel til at hindre Standsning end at overtage Statskassens Pant til Brugelighed i Henhold til D. L. 5—7—8. En saadan Besiddelsestagelse blev derfor iværksat af Gubernementet i de første Dage af November.

Straks efter Sværkættelsen af denne Besiddelsestagelse fremkom under 11te November 1887 en Forespørgsel fra Selskabets Bestyrelse, om ikke Finansministeriet nu, da Bestyrelsens Virksomhed var bleven indskrænket til dels at modtage og undersøge Ministeriets aarlige Redegørelse for Fogeriets Drift, dels at varetage Af-